

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3014/2019. (I. 7.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 318. § (1) bekezdése és a 394/H. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 57.Pkf.635.776/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (D&G Dobos Gerlai és Társai Ügyvédi Iroda, 1052 Budapest, Deák Ferenc tér 3. II. emelet, eljáró ügyvéd: dr. Dobos Máté Ede ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján, amelyben az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdéseire, valamint a XXVIII. cikkének (1) bekezdésére hivatkozva kérte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 318. § (1) bekezdése, valamint a 394/H. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és az adott ügyben való alkalmazásának kizárását.
- [2] Kérte továbbá az indítványozó – ugyancsak az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdéseire, valamint a XXVIII. cikkének (1) bekezdésére hivatkozással – az Abtv. 27. §-a alapján a Budai Központi Kerületi Bíróság 11.P.XII.21.635/2017/3. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 57.Pkf.635.776/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is.
- [3] 1.1. A Budai Központi Kerületi Bíróság 11.P.XII.21.635/2017/3. számú végzésével az indítványozó mint felperes kártérítés iránt indított perében a pert megszüntette. Végzése indokolásában a bíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelmére a közjegyző az alperessel szemben fizetési meghagyást bocsátott ki, amely eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult, ezért a közjegyző végzésével felhívta az indítványozót, hogy tényelőadásait és bizonyítékait 15 napon belül – permegszüntetés terhe mellett – terjessze elő, valamint a peres eljárás illetékét rója le. Az indítványozó e felhívást 2017. április 11-én vette kézhez és beadványát határidőben előterjesztette, azonban a kereseti illetéket csak a törvényi határidő letelte után 2017. április 28. napján fizette meg. A bíróság végzésének indokolása szerint az illetéknek a 15 napos törvényi határidőn belül megfizetésre, azaz – elektronikus kapcsolattartás esetén – jóváírásra kell kerülnie. Mivel az indítványozó illetékfizetési kötelezettségének határidőn belül nem tett eleget, a bíróság a régi Pp. 315. § (1) bekezdésében meghatározott pert a régi Pp. 318. § (1) bekezdése alapján eljárva megszüntette.
- [4] 1.2. Az indítványozó fellebbezésében arra hivatkozott, hogy egyértelmű szabályozás hiányában a régi Pp. 321/A. § (2) bekezdése és a 394/H. § (5) bekezdése alapján a bíróság a beadvány érkezését követő három munkanapon belül nem hívhatja fel a felet az illetékfizetés hiánya miatt hiánypótlásra és nem utasíthatja el a jogi képviselővel eljáró fél keresetlevelét. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az 57.Pkf.635.776/2017/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság végzésének indokolásában rámutatott arra, hogy a szóban forgó eljárás nem keresetlevéllel, hanem fizetési meghagyással indult, ezért nincs helye hiánypótlásnak, így a régi Pp. 95. § (3) bekezdése egyáltalán nem alkalmazható, ahogyan – ugyanerre tekintettel – a régi Pp. 124. § (2) bekezdés c) pontja sem, ezért a régi Pp. 394/H. § (5) bekezdése szerinti három munkanapos határidő az eljárás illetékének a peres eljárás illetékére való kiegészítésére nem lehet irányadó. Végül a másodfokú bíróság végzésében megjegyezte, hogy a fél a mulasztását – annak jogszabályban írt feltételei fennállása esetén – igazolással orvosolhatta volna, azonban az indítványozó igazolási kérelmet nem terjesztett elő.

- [5] 2. Az indítványozó – főtitkári felhívást követően kiegészített és egységes szerkezetbe foglalt – alkotmányjogi panaszában indítványozta egyrészt a régi Pp. 318. § (1) bekezdése, valamint a 394/H. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását, és alkalmazásának kizárását, másrészt a Budai Központi Kerületi Bíróság 11.P.XII.21.635/2017/3. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 57.Pkf.635.776/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [6] Az indítványozó panaszában előadta, hogy a fizetési meghagyásos eljárásban a közjegyzőnek a kötelezetti elmentmondásról szóló értesítő végzését 2017. április 11. napján vette kézhez, keresetlevelét 2017. április 26. napján terjesztette elő, majd az ezt követő napon – az elsőfokú bíróság rendszerüzenete alapján – 2017. április 27. napján elindította az átutalást az illeték megfizetésére, amely 2017. április 28. napján került jóváírásra az elsőfokú bíróság számláján. Az indítványozó az elsőfokú bíróság régi Pp. 318. § (1) bekezdésére alapított, az eljárást megszüntető végzése kézhezvételét követően igazolási kérelmet terjesztett elő, melyet az elsőfokú bíróság elutasított, majd a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék elutasította az elsőfokú bíróság permegszüntető végzésével szemben előterjesztett indítványozói fellebbezést.
- [7] 2.1. Az indítványozó álláspontja szerint mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet eredményez az, hogy a jogalkotó elmulasztotta kiterjeszteni a régi Pp. 394/H. § (5) bekezdésének alkalmazását a régi Pp. 318. § (1) bekezdésére, továbbá ellentmondás áll fenn a régi Pp. 318. §-ának a tizenöt napos határidőt megállapító rendelkezése és a régi Pp. 321/A. §-ának az elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó előírása között. Mindez – indítványozói álláspont szerint – azáltal sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, valamint a XXVIII. cikkének (1) bekezdését, hogy az indítványozó mint jogi képviselővel eljáró és ennek okán elektronikus kapcsolattartásra kötelezett fél hátrányos helyzetbe kerül azon felekkel szemben, akik nyilatkozataikat még papír alapon tehetik meg és illetékfizetési kötelezettségüket az illetékbélyeg beadványra történő felragasztásával teljesíthetik, mert utóbbiaknak ténylegesen tizenöt nap áll rendelkezésre a beadvány benyújtására. Az elektronikus eljárásra kötelezettek az indítványozó szerint nem tudják a keresetlevéllel egyidejűleg megfizetni az illetéket, hiszen arra csak azt követően nyílik lehetőség, hogy a bíróság visszaigazolást (ún.: ÜKM üzenetet) küld a beküldött dokumentumok bíróság általi érkeztetéséről, így ténylegesen a gyakorlatban a beadvány előterjesztésére csak tizenkét, legfeljebb tizenhárom nap áll rendelkezésre. Kifejtette továbbá az indítványozó azt is, hogy az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 44/2004. (XII. 20.) PM rendelet 6/A. § (3) bekezdése szerint az elektronikus úton eljáró fél az illetéket vagy az Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszeren keresztül, vagy a Kincstárnál vezetett illetékbevételi számlára történő átutalással fizetheti meg, mindkét esetben meg kell azonban adni az ÜKM azonosító számot, ennek megérkezése előtt fizetésre nincs mód. Ezért az indítványozó érvelése szerint a jogalkotó „lehetetlen” követelményt állított fel, amely elkerülhető lett volna azzal, ha a régi Pp. 318. § (1) bekezdése a tényállás-előadási és bizonyíték-előterjesztési kötelezettségre nem tizenöt, hanem tizenkét napos határidőt állapít meg, vagy azzal is, ha a régi Pp. 394/H. § (5) bekezdésének szövegezése a régi Pp. 318. § (1) bekezdése szerinti permegszüntetés három munkanapon belüli alkalmazhatóságát kizárta volna.
- [8] 2.2. Az indítványozó a bírósági végzések alaptörvény-ellenességét is állította az Abtv. 27. §-a alapján, az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseire, valamint a XXVIII. cikkének (1) bekezdésére hivatkozva. Érvelésének lényege szerint önmagában még a régi Pp. hivatkozott rendelkezéseinek ellentmondásosságából sem következett volna feltétlenül a bíróságok azon téves és megszorító jogértelmezése, mely a konkrét ügyben meghíúsította az indítványozó kérelmének érdemi elbírálását. Álláspontja szerint a bírósági jogértelmezés két-három nappal lerövidítette az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett fél számára biztosított tizenöt napos tényállás-előterjesztési határidőt, sőt, véleménye szerint még a tizenkettedik napon történő előterjesztés esetén is előfordulhat a késedelem, és az, hogy az illeték a fél önhibáján kívüli okból csak a tizenhatodik napon, azaz határidőn túl érkezik be a bíróságokhoz. Az indítványozó szerint ez a fajta értelmezés egyértelműen megkülönbözteti és hátrányos helyzetbe hozza az elektronikus kapcsolattartásra kötelezettet a „papír alapon” eljáró féllel szemben. Hivatkozott az indítványozó az alkotmányjogi panaszban a bírósági végzések másolatának csatolásával arra is, hogy egy hasonló ügyben a Battonyai Járásbíróság a fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban először idéző végzést hozott, majd az illetékfizetés elkésztése miatt – ugyanazon okból, mint a tárgyi ügyben eljáró bíróság – a pert megszüntette. Ezt követően az indítványozó jogi képviselője tartalmát tekintve a jelen ügyben előterjesztettel megegyező tartalmú igazolási kérelmet terjesztett elő, melynek a Battonyai Járásbíróság helyt adott és ismételten idéző végzést bocsátott ki. Az indítványozói álláspont szerint, bár

a szabályozás nem egyértelmű, de a régi Pp. 394/H. § (5) bekezdése mégis rendezi a kérdést és a bíróság a beadvány érkezését követő három munkanapon belül nem hívhatja fel a felet hiánypótlásra és nem utasíthatja el a keresetlevelet az illetékfizetési kötelezettség teljesítésének hiányára hivatkozva. Végül az indítványozó kifogásolta az elsőfokú bíróság végzésének indokolásában foglalt azon álláspontot, miszerint az illetékfizetési kötelezettség elektronikus kapcsolattartás esetén a jóváírással tekinthető teljesítettnek, úgyszintén azt is, hogy a másodfokú bíróság valótlanul állította, miszerint nem terjesztett elő igazolási kérelmet.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [10] 3.1. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság végzését 2017. november 10-én vette át, az alkotmányjogi panaszt 2018. január 3-án – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül – nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezéseket, a sérelmezett jogszabályi rendelkezéseket [a régi Pp. 318. § (1) bekezdését és a 394/H. § (5) bekezdését] és bírói döntéseket, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét.
- [11] Az alkotmányjogi panasz tartalmazza az állított alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességének megállapítására és alkalmazásának kizárására, úgyszintén tartalmazza a sérelmezett végzések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványt is. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntések alapjául szolgáló eljárásban felperes volt, a bírósági eljárásban az általa alaptörvény-ellenesnek állított jogszabályi rendelkezéseket a bíróságok még alkalmazták, így az indítványozó érintettsége megállapítható, ahogyan az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [12] 3.2. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdésére való hivatkozása kapcsán – saját megfogalmazása szerint is –, valójában nem a régi Pp. támadott rendelkezései alaptörvény-ellenességét indokolta, hanem egymásra tekintettel történő alkalmazásuk kizártságát sérelmezte és mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állított, nevezetesen azt, hogy a jogalkotó elmulasztotta kiterjeszteni a régi Pp. 394/H. § (5) bekezdésének alkalmazási körét a régi Pp. 318. § (1) bekezdésére.
- [13] Az Alkotmánybíróság ennek alapján megállapította, hogy figyelemmel az Abtv. 46. § (1) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszban indítványozott jogalkotói mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló kérelem előterjesztésére az indítványozónak nincs jogosultsága, miután arra – a törvényes feltételek fennállása esetén – az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során hivatalból jogosult. Bár az indítványozói jogosultság hiánya önmagában is az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi akadályát képezi, az Alkotmánybíróság indokoltan tartja, hogy rámutasson arra, miszerint a jogi képviselővel eljáró indítványozó a támadott jogszabályi rendelkezések ismeretében tette meg intézkedéseit.
- [14] 3.3. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszában kifogásolta az ügyében eljáró bíróságoknak a régi Pp. szabályaira vonatkozó törvényértelmezését és az eltérő bírósági joggyakorlatot is. Az Alkotmánybíróság ezúton is hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint „[a] bírósági joggyakorlat egységének biztosítása sem az Alkotmánybíróság, hanem a bíróságok, kiemelten pedig a Kúria feladata [Alaptörvény 26. cikk (3) bekezdése, bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény III. fejezete], ezt az Alkotmánybíróság a jogbiztonságra és az alapjogokra figyelemmel sem vonhatja magához. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszk-

rimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [14]}.

- [15] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint az indítványozó jelen ügyben is kizárólag a bíróságokra tartozó törvényértelmezési kérdésben kívánta a támadott végzéseket felülbíráltatni, amely bírói döntések azonban a másodfokú bíróság végzésének indokolásában az igazolási kérelemre vonatkozó tévedés ellenére sem vetették fel az alaptörvény-ellenesség gyanúját, ahogyan az indítványban foglaltak sem értékelhetők alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként.
- [16] 4. Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 51. § (1) bekezdésében és az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és c) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. december 17.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/393/2018.

